COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 26.11.2024
COM(2024) 725 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al României

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al României

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 2024/1263, în special articolul 17,

având în vedere recomandarea Comisiei,

întrucât:

CONSIDERAȚII GENERALE

(1) La 30 aprilie 2024, a intrat în vigoare un cadru reformat de guvernanță economică al UE. Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală[1], împreună cu Regulamentul (CE) nr. 1467/97 modificat privind aplicarea procedurii aplicabile deficitelor excesive[2] și cu Directiva 2011/85/UE a Consiliului modificată privind cadrele bugetare ale statelor membre[3] sunt elementele esențiale ale cadrului reformat de guvernanță economică al UE. Cadrul vizează asigurarea sustenabilității datoriei publice și a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii prin realizarea de reforme și investiții. El promovează asumarea responsabilității la nivel național și pune accentul pe obiectivele pe termen mediu, în combinație cu o aplicare mai eficace și mai coerentă a normelor.

(2) Planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu pe care statele membre le prezintă Consiliului și Comisiei se află în centrul noului cadru de guvernanță economică. Planurile trebuie să urmărească două obiective: i) asigurarea faptului că, până la sfârșitul perioadei de ajustare, datoria publică se află pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau rămâne la niveluri prudente și că deficitul public este adus și menținut sub valoarea de referință de 3 % din PIB pe termen mediu și ii) asigurarea realizării de reforme și investiții care să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale UE. În acest scop, fiecare plan trebuie să prezinte un angajament pe termen mediu de a respecta o traiectorie a cheltuielilor nete[4] care să stabilească efectiv o constrângere bugetară pe

---

1 Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

2 Regulamentul (UE) 2024/1264 al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1467/97 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

3 Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

4 „Cheltuieli nete” în sensul definiției de la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263, și anume cheltuielile publice, excluzând (i) cheltuielile cu dobânzile, (ii) măsurile discreționare privind veniturile,

durata planului, pe parcursul a patru sau cinci ani (în funcție de durata normală a legislaturii unui stat membru). În plus, planul trebuie să explice modul în care statul membru va asigura realizarea reformelor și a investițiilor ca răspuns la principalele provocări identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice de țară (inclusiv cele referitoare la procedura privind dezechilibrele macroeconomice - PDM, dacă este cazul), precum și modul în care planul va aborda prioritățile comune ale Uniunii. Perioada de ajustare bugetară acoperă o perioadă de patru ani, care poate fi prelungită cu până la trei ani în cazul în care statul membru se angajează să realizeze un set de reforme și investiții relevante care îndeplinesc criteriile prevăzute în Regulamentul (UE) 2024/1263.

(3) După prezentarea planului, Comisia evaluează dacă acesta respectă cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263.

(4) La recomandarea Comisiei, Consiliul trebuie apoi să adopte o recomandare prin care stabilește traiectoria cheltuielilor nete ale statului membru în cauză și, după caz, aprobă setul de angajamente în materie de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare bugetară.

CONSIDERAȚII REFERITOARE LA PLANUL BUGETAR-STRUCTURAL NAȚIONAL PE TERMEN MEDIU AL ROMÂNIEI

(5) La 25 octombrie 2024, România a prezentat Consiliului și Comisiei planul său bugetar-structural național pe termen mediu. Prezentarea a avut loc în urma unei prelungiri a termenului prevăzut la articolul 36 din Regulamentul (UE) 2024/1263, astfel cum s-a convenit cu Comisia. Termenul de prezentare a fost prelungit, astfel cum s-a convenit cu Comisia, având în vedere motivele prezentate de România.

Procesul anterior prezentării planului

(6) La 21 iunie 2024, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Comisia a transmis României traiectoria de referință[5]. Comisia a publicat traiectoria de referință la 25 octombrie[6]. Traiectoria de referință este bazată pe riscuri și asigură faptul că, până la sfârșitul perioadei de ajustare bugetară și în absența unor măsuri bugetare suplimentare după perioada de ajustare, datoria publică se află pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau rămâne la niveluri prudente pe termen mediu și că deficitul public este adus sub 3 % din PIB în perioada de ajustare și este menținut sub această valoare de referință pe termen mediu. Termenul mediu este definit ca

---

(iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

5 Orientările prealabile transmise statelor membre și Comitetului economic și financiar includ traiectorii fără și cu o prelungire a perioadei de ajustare (care acoperă 4 și, respectiv, 7 ani). Traiectoria include, de asemenea, principalele condiții inițiale și ipotezele subiacente utilizate în cadrul de proiecție a datoriei publice pe termen mediu al Comisiei. Traiectoria de referință a fost calculată pe baza metodologiei descrise în Monitorul privind sustenabilitatea datoriei (*Debt Sustainability Monitor*) din 2023 al Comisiei (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Se bazează pe previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 și pe prelungirea lor pe termen mediu până în 2033, iar creșterea pe termen lung a PIB-ului și costurile legate de îmbătrânirea populației sunt în concordanță cu Raportul comun al Comisiei și al Consiliului din 2024 privind îmbătrânirea populației (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#romania

fiind perioada de zece ani după încheierea perioadei de ajustare. În conformitate cu articolul 6 litera (d) și cu articolele 7 și 8 din Regulamentul (UE) 2024/1263, traiectoria de referință este, de asemenea, în concordanță cu criteriul de referință privind deficitul, cu dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei și cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului. Traiectoria de referință a României prevede că, pe baza ipotezelor Comisiei și presupunând o perioadă de ajustare de 7 ani, creșterea cheltuielilor nete nu trebuie să depășească valorile din tabelul 1. Aceasta corespunde unei creșteri medii a cheltuielilor nete de 5,2 % pe durata perioadei de ajustare (2025-2031) și de 5,5 % în perioada 2025-2028.

Tabelul 1: Traiectoria de referință transmisă de Comisie României la 21 iunie 2024

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Media 2025-2028	Media 2025-2031
Creșterea maximă a cheltuielilor nete (anuală, %)	6,1	5,7	5,3	5,0	4,8	4,7	4,5	5,5	5,2

Sursa: calculele Comisiei.

(7) În conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (UE) 2024/1263, România și Comisia au purtat un dialog tehnic în perioada iulie-octombrie 2024. Dialogul s-a axat pe traiectoria cheltuielilor nete avută în vedere de România și pe ipotezele care stau la baza acesteia, precum și pe setul preconizat de angajamente în materie de reformă și de investiții care stau la baza solicitării României de prelungire a perioadei de ajustare. Discuțiile s-au concentrat pe reforma fiscală, reforma administrației fiscale, reforma regimului fiscal al microîntreprinderilor și revizuirea cheltuielilor. Alte aspecte abordate au fost realizarea preconizată a reformelor și a investițiilor ca răspuns la principalele provocări identificate în contextul semestrului european și la prioritățile comune ale Uniunii în ceea ce privește o tranziție digitală echitabilă și verde, reziliența socială și economică, securitatea energetică și consolidarea capabilităților de apărare.

(8) În octombrie 2024, în conformitate cu articolul 11 alineatul (3) și cu articolul 36 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE) 2024/1263, potrivit informațiilor furnizate în planul său, România s-a angajat într-un proces de consultare cu societatea civilă și cu partenerii sociali. Conform informațiilor furnizate de România în planul său, la 16 octombrie 2024 planul a fost supus dezbaterii publice cu reprezentanți ai mediului de afaceri și cu societatea civilă.

Alte procese conexe

(9) România face în prezent obiectul unei proceduri de deficit excesiv[7]. La 3 aprilie 2020, Consiliul, acționând în urma unei recomandări din partea Comisiei, a adoptat Decizia (UE) 2020/509 în temeiul articolului 126 alineatul (6) din TFUE privind existența unui deficit excesiv în România ca urmare a nerespectării planificate a criteriului deficitului prevăzut în TFUE și a emis o recomandare în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE cu scopul de a pune capăt situației de deficit

[7] Toate documentele referitoare la procedura aplicabilă deficitelor excesive aplicată în cazul României pot fi consultate la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_en.

public excesiv până cel târziu în 2022. Având în vedere contracția profundă a activității economice legată de pandemia de COVID-19, Consiliul a adoptat, la 18 iunie 2021, o recomandare revizuită adresată României în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE, prelungind termenul pentru corecție până în 2024. La 24 noiembrie 2021, Comisia a concluzionat că România a luat măsuri concrete ca răspuns la Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE și a considerat că, la momentul respectiv, nu erau necesare măsuri suplimentare în cadrul procedurii de deficit excesiv. Cu toate acestea, în 2023, toate subcomponentele recomandării Consiliului adresate României în 2021 au fost ratate cu o marjă semnificativă. Deficitul global a fost semnificativ mai mare (6,5 % din PIB față de 4,4 % din PIB în recomandarea Consiliului), efortul structural a fost mult mai redus decât cel recomandat, iar creșterea cheltuielilor nete a fost mult mai mare decât se recomandase.

(10) Prin urmare, la 26 iulie 2024, Consiliul a stabilit că România nu a luat măsuri eficace ca răspuns la recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021[8]. Prezenta recomandare coincide cu recomandarea revizuită a Consiliului în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE în vederea încetării situației de deficit excesiv din România[9]. Adoptarea simultană a acestor recomandări, care este adaptată la tranziția către noul cadru de guvernanță economică și justificată de aceasta, asigură coerența între traiectoriile de ajustare recomandate.

(11) La 19 iunie 2024, Comisia a concluzionat că România se confruntă cu dezechilibre macroeconomice excesive. În mod concret, România se confruntă cu vulnerabilități aferente conturilor externe, legate în principal de nivelurile ridicate și în creștere ale deficitelor publice, în timp ce presiunile semnificative asupra prețurilor și a costurilor s-au intensificat, iar măsurile de politică au fost slabe[10].

(12) La 21 octombrie 2024, Consiliul a adresat României o serie de recomandări specifice (CSR) în contextul semestrului european[11].

REZUMATUL PLANULUI ȘI EVALUAREA ACESTUIA DE CĂTRE COMISIE

(13) În conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Comisia a evaluat planul după cum urmează:

Context: situația și perspectivele macroeconomice și bugetare

(14) Activitatea economică din România a crescut cu 2,4 % în 2023, ca urmare a cererii interne. Potrivit previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează o creștere economică cu 1,4 % în 2024, încetinirea reflectând evoluțiile mai lente din sectoarele producției industriale, construcțiilor rezidențiale, tehnologiei informației și serviciilor de transport. În 2025, se estimează că PIB-ul real va crește cu 2,5 %, creștere susținută de consumul privat rezilient și de o accelerare a investițiilor private, ambele favorizate de condiții financiare mai acomodative. În 2026, se preconizează o creștere a PIB-ului real cu 2,9 %, întrucât investițiile în

8 JO L, 1.8.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2130/oj

9 Recomandare de recomandare a Consiliului în vederea încetării situației de deficit excesiv din România, 26.11.2024, COM/2024/957 final.

10 Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții, COM(2024) 600 final, apendicele 4.

11 Recomandarea Consiliului privind politicile economice, bugetare, de ocupare a forței de muncă și structurale ale României, nepublicată încă.

infrastructura publică finanțate de UE ar urma să ofere un stimulent puternic pentru creștere odată ce programul MRR intră în etapa finală. În perioada analizată în previziuni (și anume 2024-2026), se estimează că creșterea PIB-ului potențial în România va fi în medie de 2,2 %, determinată de consolidarea intensității capitalului și de creșterea productivității totale a factorilor. Rata șomajului a fost de 5,6 % în 2023 și, potrivit estimărilor Comisiei, se va ridica la 5,5 % în 2024, la 5,5 % în 2025 și la 5,4 % în 2026. Se preconizează că inflația (deflatorul PIB) va scădea de la 12,8 % în 2023 la 9,0 % în 2024 și va ajunge la 5,9 % în 2025 și la 5,3 % în 2026.

(15) În ceea ce privește evoluțiile bugetare, în 2023, deficitul public din România a fost de 6,5 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează că deficitul public va atinge 8,0 % din PIB în 2024, 7,9 % din PIB în 2025 și, în ipoteza menținerii politicilor actuale, 7,9 % din PIB în 2026. Previziunile Comisiei nu reflectă proiectul de buget al României pentru 2025, care urmează să fie elaborat. Datoria publică era de 48,9 % din PIB la sfârșitul anului 2023. Potrivit previziunilor Comisiei, se preconizează că ponderea datoriei în PIB va crește la 52,2 % din PIB la sfârșitul anului 2024. Se estimează că această pondere va crește la 56,1 % din PIB la sfârșitul anului 2025 și la 59,7 % la sfârșitul anului 2026. Previziunile bugetare ale Comisiei nu iau în considerare angajamentele de politică din planurile pe termen mediu în forma actuală până când acestea nu sunt sprijinite de măsuri de politică concrete anunțate în mod credibil și detaliate suficient.

Traiectoria cheltuielilor nete și principalele ipoteze macroeconomice din plan

(16) Planul bugetar-structural național pe termen mediu al României cuprinde perioada 2025-2028 și prezintă o ajustare bugetară pe o perioadă de șapte ani.

(17) Planul conține toate informațiile prevăzute la articolul 13 din Regulamentul (UE) 2024/1263.

(18) Planul se angajează să respecte traiectoria cheltuielilor nete indicată în tabelul 2, care corespunde unei creșteri medii a cheltuielilor nete de 4,8 % în perioada 2025-2028. În plus, România se angajează să întreprindă un set de reforme și de investiții în vederea prelungirii perioadei de ajustare la 7 ani (2025-2031), perioadă în cursul căreia este planificată o creștere medie a cheltuielilor nete de 4,4 %. Creșterea medie a cheltuielilor nete raportată în plan pentru perioada de ajustare (2025-2031) este mai mică decât creșterea medie a cheltuielilor nete din traiectoria de referință transmisă de Comisie la 21 iunie 2024 (5,2 %). Planul se bazează pe ipoteza unei scăderi treptate a creșterii potențiale a PIB-ului real de la 2,7 % în 2024 la 2,0 % în 2031. De asemenea, în plan se estimează o scădere a ratei de creștere a deflatorului PIB de la 7,2 % în 2024 la 5,0 % în 2025 și o scădere treptată în continuare până la 4,4 % în 2031.

Tabelul 2: Traiectoria cheltuielilor nete și principalele ipoteze din planul României

						Prelungirea perioadei de ajustare				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Media pe perioada de valabilitate a planului 2025-2028	Media pe perioada de ajustare 2025-2031
Creșterea	14,3	5,1	4,9	4,7	4,3	4,2	3,9	3,8	4,8	4,4

cheltuielilor nete (anuală, %)										
Creșterea cheltuielilor nete (cumulativ, începând cu anul de referință 2023, %)	14,3	20,2	26,0	31,9	37,6	43,3	49,0	54,7	nu se aplică	nu se aplică
Creșterea PIB-ului potențial (%)	2,7	2,7	2,5	2,4	2,2	2,1	2,0	2,0	2,4	2,3
Inflația (creșterea deflatorului PIB) (%)	7,2	5,0	4,9	4,8	4,7	4,6	4,5	4,4	4,8	4,7

Sursa: Planul bugetar-structural pe termen mediu al României și calculele Comisiei.

Implicațiile pentru datoria publică ale angajamentelor din plan privind cheltuielile nete

(19) Dacă se materializează traiectoria cheltuielilor nete pentru care s-au asumat angajamente în plan și ipotezele subiacente, datoria publică ar urma să crească, potrivit planului, de la 52,2 % din PIB în 2024 la 62,6 % din PIB în 2029, pentru a scădea la 61,4 % din PIB în 2031, conform tabelului de mai jos. Se preconizează că datoria publică va continua apoi să scadă la niveluri mult sub 60 % din PIB pe durata celor 10 ani care urmează finalului perioadei vizate de plan.

Tabelul 3: Evoluția datoriei publice și a soldului bugetar în planul României

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Datoria publică (% din PIB)	48,8	52,2	55,7	58,5	60,6	62,0	62,6	62,4	61,4	47,9
Soldul bugetar (% din PIB)	-6,5	-7,9	-7,0	-6,4	-5,7	-5,0	-4,2	-3,4	-2,5	-1,6

Sursa: Planul bugetar-structural pe termen mediu al României.

Astfel, conform planului, ponderea datoriei publice în PIB ar urma să fie adusă sub valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat pe termen mediu. Acest lucru este plauzibil deoarece, pe baza ipotezelor planului, se preconizează că datoria ar urma să ajungă sub 60 % din PIB până în 2041 potrivit tuturor testelor de rezistență deterministe din cadrul analizei sustenabilității datoriei efectuate de Comisie. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu cerința privind datoria prevăzută la articolul 6 litera (a) și la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Implicațiile pentru soldul bugetului public ale angajamentelor din plan privind cheltuielile nete

(20) Pe baza traiectoriei cheltuielilor nete și a ipotezelor planului, deficitul public ar urma să scadă de la 7,9 % din PIB în 2024 la 2,5 % din PIB în 2031, primul an în care ar fi sub 3 % din PIB. Astfel, conform planului, soldul bugetului public nu ar depăși valoarea de referință de 3 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2031). În plus, în cei zece ani care urmează perioadei de ajustare (și anume până în 2041), deficitul public nu ar depăși 3 % din PIB. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu cerința privind deficitul prevăzută la articolul 6 litera (b) și la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Profilul temporal al ajustării bugetare

(21) Profilul temporal al ajustării bugetare, măsurate ca variație a soldului primar structural, astfel cum este descris în plan, este liniar, astfel cum se prevede la articolul 6 litera (c) din Regulamentul (UE) 2024/1263. Drept urmare, ajustarea bugetară din primii patru ani ai planului este proporțională cu efortul total de ajustare. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu clauza de siguranță privind interzicerea concentrării la sfârșitul perioadei prevăzută la articolul 6 litera (c) și cu dispoziția provizorie de la articolul 36 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Tabelul 4: Evoluția soldului primar structural în planul României

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Soldul primar structural (% din PIB)	-4,1	-5,3	-4,3	-3,3	-2,3	-1,3	-0,3	0,7	1,7
Variația soldului primar structural (puncte procentuale)	nu se aplică	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Sursa: Planul bugetar-structural pe termen mediu al României.

Coerența planului cu procedura de deficit excesiv

(22) Traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan respectă cerințele din cadrul procedurii de deficit excesiv [în special ajustarea structurală anuală minimă stabilită la articolul 3 alineatul (4) al treilea paragraf din Regulamentul (CE) 1467/97 al Consiliului].

Coerența planului cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului

(23) Cerința privind componenta preventivă, prevăzută la articolul 8 din Regulamentul (UE) 2024/1263 referitor la dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului, care urmărește să asigure o marjă comună în raport cu valoarea de referință de 3 % din PIB, nu se aplică României, deoarece este planificată reducerea deficitului sub 3 % din PIB abia în ultimul an al perioadei de ajustare.

Coerența planului cu dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei

(24) Conform planului, datoria publică se va situa între 60 % și 90 % din PIB în perioada 2027-2031. Cu toate acestea, întrucât, potrivit planului, deficitul public ar urma să scadă sub 3 % din PIB în 2031, ceea ce ar duce la abrogarea deciziei de stabilire a

existenței unui deficit excesiv în anul de după încheierea perioadei de ajustare, dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei nu se aplică în perioada acoperită de plan.

Ipotezele macroeconomice ale planului

(25) Planul se bazează pe un set de ipoteze care diferă de ipotezele Comisiei transmise României la 21 iunie. În special, planul pornește de la diferite ipoteze pentru cinci variabile, și anume punctul de plecare (soldul primar structural în 2024), creșterea PIB-ului potențial și real, creșterea deflatorului PIB și ia în considerare deprecierea presupusă a monedei naționale. În continuare este inclusă o analiză a acestor diferențe între ipoteze. Diferențele dintre ipoteze având cel mai semnificativ impact asupra creșterii medii a cheltuielilor nete sunt enumerate mai jos, împreună cu o analiză a fiecărei diferențe luate separat.

- În plan, se pornește de la ipoteza unei situații inițiale mai defavorabile decât cea din ipoteza Comisiei. Soldul primar structural a fost de -4,4 % din PIB în orientările prealabile transmise României în iunie 2024 și este de -5,3 % din PIB în plan. Soldul primar structural mai scăzut din plan reflectă cheltuieli publice mai mari în primele trei trimestre ale anului, determinate de creșterile rapide ale salariilor din sectorul public, ale cheltuielilor de capital și ale transferurilor sociale. Previziunile din plan referitoare la soldul primar pentru 2024 sunt foarte apropiate de cele din previziunile din toamnă ale Comisiei și sunt realiste. În consecință, se consideră că această ipoteză este justificată în mod corespunzător. Aceasta contribuie la o creștere medie a cheltuielilor nete pe parcursul perioadei de ajustare în cadrul planului mai mică decât cea din ipotezele Comisiei.
- În plan se preconizează o creștere a PIB-ului potențial mai mică în 2024 și mai mare în perioada 2026-2028 în comparație cu orientările prealabile din iunie 2024. În ansamblu, seriile de timp sunt stabile într-un mod similar cu cele din orientările prealabile. Aceasta contribuie la o creștere medie a cheltuielilor nete pe parcursul perioadei de ajustare în cadrul planului mai mare decât cea din ipotezele Comisiei. Posibilitatea de a utiliza ipoteze alternative referitoare la creșterea potențială este conformă cu articolul 36 alineatul (1) litera (f) din Regulamentul (UE) 2024/1263, cu condiția ca creșterea cumulativă pe parcursul perioadei analizate în previziuni (și anume, până în 2041) să fie, în linii mari, în concordanță cu ipotezele Comisiei, ceea se întâmplă în cadrul planului. În consecință, se consideră că această ipoteză este justificată în mod corespunzător.
- În plan se pornește de la ipoteza unei creșteri mai reduse a deflatorului PIB pentru 2025 față de orientările prealabile din primăvara anului 2024, ceea ce duce la rate de creștere mai mici ale deflatorului PIB pe parcursul perioadei de ajustare, utilizându-se regula convergenței liniare pe termen mediu pornind de la acel nivel mai scăzut. Aceasta contribuie la o creștere medie a cheltuielilor nete pe parcursul perioadei de ajustare în cadrul planului mai mică decât cea din ipotezele Comisiei. Ipoteza este prudentă și, prin urmare, justificată în mod corespunzător.
- Planul ține seama în mod corespunzător de ipoteza sa privind deprecierea ratei de schimb a monedei RON în raport cu euro în traiectoria datoriei. Această ipoteză este considerată a fi justificată în mod corespunzător și contribuie la o creștere medie a cheltuielilor nete pe parcursul perioadei de ajustare în cadrul planului mai mică decât cea din ipotezele Comisiei.

Restul diferenței dintre ipoteze nu are un impact semnificativ asupra creșterii medii a cheltuielilor nete în comparație cu ipotezele Comisiei. Per ansamblu, toate diferențele dintre ipoteze luate împreună duc la o creștere medie a cheltuielilor nete în cadrul planului care este mai mică decât traiectoria de referință. Comisia va lua în considerare analiza de mai sus a ipotezelor planului în viitoarele sale evaluări ale conformității cu prezenta recomandare.

Strategia bugetară din plan

(26) Conform strategiei bugetare orientative din plan, angajamentele legate de cheltuielile nete se vor concretiza în principal prin limitarea cheltuielilor. Se estimează că ponderea în PIB a cheltuielilor publice primare va scădea de la 40,6 % în 2024 la 34,6 % în 2031, și anume cu 6 puncte procentuale în decursul unei perioade de 7 ani. Conform preconizărilor, toate categoriile de cheltuieli vor scădea ca pondere din PIB. Acest angajament este sprijinit într-o anumită măsură de reformele în materie de cheltuieli prezentate în plan (revizuiri ale cheltuielilor, reforme ale pensiilor, reforma guvernanței întreprinderilor de stat), însă va fi nevoie de o implementare riguroasă și de măsuri suplimentare față de cele incluse în plan pentru atingerea țintelor. Specificarea măsurilor de politică trebuie confirmată sau ajustată și cuantificată în bugetele anuale.

(27) În același timp, există riscuri legate de implementarea strategiei bugetare orientative din plan. Majoritatea acestor angajamente vor trebui implementate de un nou guvern. În plus, la 20 noiembrie 2024, ministrul muncii și solidarității sociale a anunțat o creștere cu 12,1 % a valorii punctului de referință pentru pensii. Acest anunț implică o creștere mult mai mare a pensiilor (aproximativ 1 % din PIB) decât cea preconizată în plan, și anume o înghețare nominală a pensiilor în 2025.

Setul de angajamente din plan legate de reforme și investiții care să stea la baza unei prelungiri a perioadei de ajustare bugetară

(28) În plan, România se angajează să realizeze un set de reforme și investiții menite să îmbunătățească creșterea potențială și sustenabilitatea bugetară, care să stea la baza unei prelungiri a perioadei de ajustare bugetară de la 4 la 7 ani. Setul de reforme și investiții care stau la baza unei prelungiri a perioadei de ajustare este compus din mai multe angajamente din planul de redresare și reziliență (PNRR), din unele angajamente din PNNR cu specificații suplimentare, precum și din unele reforme noi. Acesta include următoarele măsuri (a se vedea, de asemenea, anexa II):

- Reforma pensiilor și reforma pensiilor speciale. Aceste două reforme sunt măsuri existente în PNNR și corespund jaloanelor 213, 214 și 215 referitoare la reforma sistemului public de pensii din PNNR al României, care au fost deja adoptate. Implementarea completă a acestor reforme ar contribui în mod semnificativ la sustenabilitatea bugetară, însă impactul se va materializa în cea mai mare parte pe termen lung. Reforma pensiilor speciale prevede o aliniere treptată a ratelor de înlocuire referitoare la pensionarii care beneficiază de pensii speciale cu cele care predomină în sistemul general. Reforma pensiilor implică o revizuire completă a sistemului, cu recalcularea tuturor pensiilor într-un mod care să reflecte mai bine principiul contributivității. Reforma include și dispoziții care încurajează o viață profesională mai îndelungată: prevede puncte bonus pentru perioade lungi de cotizare și corelează vârsta legală de pensionare cu schimbările legate de speranța de viață. Impactul bugetar al acestor reforme a fost cuantificat de Banca Mondială.

- Reforma salariului minim. Angajamentul legat de această reformă se adaugă jalonului 392 din PNNR asigurând stabilirea salariului minim și introduce un nou sistem de stabilire a salariului minim brut, bazat pe ratele preconizate ale inflației și ale creșterii productivității previzionate de o instituție independentă, asigurând totodată că salariul minim se menține într-un anumit interval în raport cu salariul mediu. Reforma urmărește să amelioreze predictibilitatea actualizărilor salariului minim, contribuind la evitarea unor creșteri ad-hoc cu efect potențial negativ asupra competitivității prin costuri. Reforma va fi pusă în aplicare în 2025 și se preconizează că va genera venituri suplimentare de 0,1 % din PIB.

- Reforma sistemului de salarizare în sectorul public. Angajamentul legat de reformă se adaugă jalonului 420 din PNNR al României referitor la dezvoltarea unui sistem unitar de plată echitabil în sectorul public. Obiectivul reformei este de a asigura o politică salarială echitabilă și sustenabilă din punct de vedere bugetar prin revizuirea coeficienților de ierarhizare pentru fiecare categorie profesională, a grilelor de salarizare pentru funcționarii administrațiilor locale și prin plafonarea sporurilor la 20 % din salariul de bază. Planul subliniază necesitatea ca reforma să fie compatibilă cu sustenabilitatea bugetară, să fie implementată cu respectarea cuantumului total planificat pentru sectorul public inclus în plan, destinat compensării totale a angajaților din sectorul public, precum și cu respectarea dispozițiilor legislației privind responsabilitatea fiscal-bugetară. Reforma va fi pusă în aplicare abia atunci când deficitul public va fi redus sub 5,0 % din PIB.

- Reforma impozitării microîntreprinderilor. Planul se referă la jalonul 206 din PNNR al României privind revizuirea cadrului fiscal. Planul sintetizează măsurile luate deja, aflate în proces de revizuire în contextul celei de-a treia cereri de plată. Principalul obiectiv al reformei este reducerea domeniului de aplicare al regimului aplicabil microîntreprinderilor prin înăsprirea condițiilor de eligibilitate, menținând totodată sistemul cât mai simplu posibil. Au fost deja luate unele măsuri în 2022 și 2023, iar conform planului, restul pașilor vor fi introduși treptat începând cu 2025. Planul preconizează că această reformă va genera venituri suplimentare pentru administrația publică de 0,1 % din PIB. Ar fi putea fi generate venituri suplimentare dacă reforma ar consta într-o reducere drastică a pragului de eligibilitate în regimul fiscal al microîntreprinderilor și într-o aliniere la pragul privind TVA. Sistemul s-ar menține astfel simplu și ar fi mai ușor de administrat.

- Reforma fiscală. Aceasta este o măsură existentă din planul de redresare și reziliență și vizează jaloanele 205, 207 și 208 privind revizuirea cadrului fiscal, precum și jalonul 237 privind dezvoltarea unui model automat de evaluare a proprietăților. Descrierea principalelor obiective ale reformei este în concordanță cu cea din planul de redresare și reziliență (o mai mare echitate, simplitate și predictibilitate a sistemului fiscal, îmbunătățirea stimulentelor). Reforma vizează o creștere a veniturilor publice de 1,1 % din PIB în 2025, fără impactul majorării plafonului neimpozabil al pensiilor (ceea ce echivalează cu o reducere a impozitelor în valoare de 0,2 % din PIB). Pentru a atinge acest obiectiv, vor trebui puse în aplicare noi măsuri până la sfârșitul T1 2025, conducând la o creștere a veniturilor publice pe tot parcursul anului cu 1,7 % din PIB. Aceste măsuri nu sunt încă specificate, dar planul prezintă un proces

care conduce la implementarea reformei și menționează că toate domeniile de impozitare pot face obiectul reformei.

- Reforma administrării sistemului de impozite și taxe. Această reformă se bazează pe angajamentele din cadrul jaloanelor 225 și 226 privind îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor. Principalul obiectiv al reformei este de a spori eficiența și capacitatea administrativă a ANAF, agenția de administrare fiscală, prin valorificarea instrumentelor digitale și implementarea unor mecanisme de monitorizare mai stricte. Această reformă cuprinde măsuri precum: introducerea unui mecanism de detectare timpurie a fraudei în domeniul TVA; implementarea unor instrumente analitice pentru a aborda deficitul de TVA; o mai bună monitorizare digitală a conformității; introducerea unui mecanism de control al planificării fiscale pentru contribuabilii mari și mijlocii; integrarea și consolidarea bazelor de date interne; și modificarea legislației insolvenței pentru a asigura un control mai mare asupra situațiilor firmelor care se declară insolvente. Impactul acestei reforme este estimat în plan la 0,5 % din PIB pe o perioadă de 7 ani, ceea ce pare plauzibil.

- Reforma sistemului de cheltuieli publice. Această reformă se adaugă angajamentelor din cadrul jalonului 202 privind îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară, al jalonului 234 privind îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară și al jalonului 392 privind asigurarea stabilirii unui salariu minim, precum și din cadrul țintei 403 privind îmbunătățirea predictibilității și a eficienței proceselor decizionale în cadrul administrației. Reforma are ca scop creșterea eficienței, transparenței și responsabilității fiscale în utilizarea fondurilor publice. Această reformă include măsuri menite să controleze depășirile nejustificate de costuri, să implementeze evaluări sistematice ale cheltuielilor (revizuiri ale cheltuielilor) și să extindă achizițiile centralizate. În ansamblu, planul de redresare și reziliență și planul bugetar-structural includ mai multe măsuri menite să alinieze revizuirile cheltuielilor la cele mai bune practici internaționale: îmbunătățirea asumării responsabilității de către guvern și a angajamentului politic față de proces, angajarea de personal competent pentru efectuarea revizuirilor, includerea unor ținte de economisire cuantificate, îmbunătățirea structurii de guvernanță și o mai bună integrare a revizuirilor în procesul de programare bugetară. Conform planului, se estimează că această reformă va genera economii permanente de 0,35 % din PIB, ceea ce pare plauzibil.

- Reforma sistemului de finanțare a mediului de afaceri. Aceasta este o măsură nouă, care vine în completarea celor din planul de redresare și reziliență al României și urmărește să sprijine mediul de afaceri, în special industria prelucrătoare și IMM-urile, și să creeze mecanisme de finanțare de private equity „care să fie orientate spre performanța economică”. Reforma prevede, în special, înființarea unui Fond de investiții pentru sprijinul mediului de afaceri de tip private equity pentru IMM-uri, un nou cadru legal pentru susținerea investițiilor strategice în economie pentru industria prelucrătoare și un nou cadru legal pentru acordarea de granturi cu destinație specială pentru industria prelucrătoare. Impactul reformei nu este cuantificat, dar se poate preconiza că aceasta va avea o contribuție pozitivă, deși marginală, la creșterea potențială.

- Reforma sistemului de cheltuieli al operatorilor economici de stat/locali (întreprinderi de stat). Această reformă este o măsură nouă, care vine în

completarea celor prezentate în planul de redresare și reziliență. Reforma are scopul de a genera economii la nivelul întreprinderilor de stat, prin creșterea eficienței și a responsabilității în deciziile privind cheltuielile. Această reformă include mai multe măsuri, cum ar fi introducerea normativelor de cheltuieli și a unor noi practici pentru o mai bună gestionare a cheltuielilor de capital, care se îndreaptă în direcția cea bună. Veniturile suplimentare potențiale sunt estimate în plan la 0,25 % din PIB pentru întreaga perioadă a planului, ceea ce, potrivit Comisiei, pare ambițios.

(29) În conformitate cu articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2024/1263, fiecare reformă și fiecare investiție care stă la baza unei prelungiri a perioadei de ajustare este suficient de detaliată, concentrată la începutul perioadei, are scadențe clare și este verificabilă.

(30) Angajamentele din planul de redresare și reziliență care stau la baza prelungirii conțin reforme și investiții semnificative menite să îmbunătățească sustenabilitatea bugetară și să consolideze potențialul de creștere al economiei. În plus, România se angajează să continue efortul de reformă în perioada acoperită de planul bugetar-structural pe termen mediu și să mențină nivelurile investițiilor finanțate la nivel național realizate în perioada acoperită de planul de redresare și reziliență (a se vedea tabelul 5 de mai jos). Angajamentul va fi monitorizat pe parcursul etapei de punere în aplicare a planului. În consecință, angajamentele din cadrul planului de redresare și reziliență pot fi luate în considerare pentru prelungirea perioadei de ajustare, astfel cum se prevede la articolul 36 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

(31) Se preconizează că setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii vor îmbunătăți potențialul de creștere și reziliența economiei României într-un mod durabil, astfel cum se prevede la articolul 14 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (UE) 2024/1263. Planul nu furnizează estimări cuantificate ale impactului reformelor și investițiilor asupra creșterii potențiale. Cu toate acestea, reformele pensiilor (pensiile generale și pensiile speciale) ar trebui, în timp, să contribuie la o forță de muncă mai mare în raport cu scenariul în care nu se realizează astfel de reforme și, prin urmare, să crească PIB-ul potențial. În plus, planul prevede o creștere semnificativă a investițiilor publice, în special în primii ani ai perioadei acoperite de plan, de la 5,4 % din PIB în 2023 la 7,1 % în 2025 și la 7,3 % în 2026. Aceste investiții, în toate domeniile, inclusiv în infrastructura esențială, vor contribui la sporirea potențialului de creștere și a rezilienței economiei. Revizuirile cheltuielilor ar trebui să contribuie, de asemenea, la realocarea resurselor în cadrul bugetului către prioritățile care vizează stimularea creșterii.

(32) Se preconizează că setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii vor sprijini sustenabilitatea bugetară, astfel cum se prevede la articolul 14 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2024/1263. Reformele legate de partea de venituri a bugetului vor genera venituri suplimentare semnificative pentru guvern. Efectul cumulativ al reformei fiscale, al reformei administrării sistemului de impozite și taxe și al reformei impozitării microîntreprinderilor ar urma să genereze, atunci când aceste reforme vor fi pe deplin implementate, venituri suplimentare cuprinse între 2,0 % și 2,5 % din PIB. În ceea ce privește cheltuielile, se preconizează că reformele care vizează îmbunătățirea revizuirilor cheltuielilor și a gestionării operatorilor economici de stat/locali (întreprinderi de stat) vor genera economii în valoare de 0,5 % - 1,0 % din PIB, chiar dacă unele dintre estimările din plan par a fi optimiste. De asemenea, legea salarizării unice pentru angajații din sectorul public ar trebui,

dacă este implementată în cadrul pachetului prevăzut în plan, să permită o reducere semnificativă a masei salariale din sectorul public ca pondere din PIB, cu 1,5 % din PIB între 2024 și 2031, conform planului. În fine, reformele pensiilor (pensiile generale și pensiile speciale) vor genera deja economii până la sfârșitul perioadei de 7 ani acoperite de plan, dar cea mai mare parte a economiilor se vor materializa pe termen lung.

(33) Setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii răspund priorităților comune ale UE, astfel cum se prevede la articolul 14 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul (UE) 2024/1263. Majoritatea reformelor care stau la baza cererii de prelungire contribuie la reziliența socială și economică, prin asigurarea stabilității bugetare, îmbunătățirea eficienței sectorului public și promovarea creșterii economice sustenabile. Angajamentele în domeniul îmbunătățirii administrării impozitelor și taxelor și al implementării unor revizuiri aprofundate ale cheltuielilor ar trebui să permită, în timp, realocarea resurselor către prioritățile care favorizează performanța economică și îmbunătățirile de ordin social. Reforma mecanismului de stabilire a salariului minim ar trebui să asigure un nivel adecvat al salariului minim, care să respecte prioritățile sociale și economice. Reformele pensiilor (pensiile generale și pensiile speciale) vor asigura sustenabilitatea sistemului și vor spori echitatea în ceea ce privește nivelul pensiilor. În fine, îmbunătățirea digitalizării administrării impozitelor și taxelor ar trebui să contribuie la tranziția digitală. Celelalte priorități comune ale UE, și anume asigurarea securității energetice și consolidarea capabilităților de apărare, nu sunt abordate în mod direct de setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii, însă prima dintre acestea este abordată în planul de redresare și reziliență al României.

(34) Setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii dau curs unora dintre recomandările specifice de țară (CSR) relevante[12] emise în cadrul semestrului european, astfel cum se prevede la articolul 14 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul (UE) 2024/1263. Mai exact, se preconizează că reformele vor contribui la CSR emise în 2023 cu privire la punerea în aplicare a recomandării bugetare prin care se solicită României să își corecteze deficitul excesiv și să abordeze dezechilibrele excesive. În scenariul macroeconomic care stă la baza planului, se preconizează că deficitul de cont curent va scădea de la 7,7 % din PIB în 2024 la 4,1 % din PIB în 2031. Impactul se datorează în cea mai mare parte reducerii deficitului public, susținută de reformele care stau la baza solicitării unei prelungiri a perioadei de ajustare. Se preconizează că o creștere mai lentă a cheltuielilor publice și politicile prudente în materie de venituri (creșteri moderate ale pensiilor și ale salariilor din sectorul public, reforma salariului minim) vor sprijini competitivitatea.

(35) Se preconizează că reforma salariului minim și reforma pensiilor vor contribui la punerea în aplicare a CSR din 2019 privind necesitatea de a asigura stabilirea salariului minim pe baza unor criterii obiective, compatibile cu crearea de locuri de muncă și cu competitivitatea. Se preconizează că reforma privind restructurarea sistemului de cheltuieli publice (revizuirile cheltuielilor) și reforma sistemului de

[12] Recomandările specifice de țară considerate „relevante” sunt recomandări: i) adoptate de Consiliu începând cu anul 2019, ii) pentru care statul membru nu a realizat încă o „punere în aplicare integrală” sau „progrese substanțiale” în ceea ce privește punerea în aplicare și nu sunt depășite („neevaluate/fără informații de adăugat”), conform evaluării din cel mai recent exercițiu de supraveghere din cadrul semestrului european [disponibile în CeSaR (europa.eu)], iii) care nu sunt pur bugetare, legate de PSC și iv) care nu vizează aceeași provocare, dar formulată diferit.

salarizare din sectorul public vor contribui la punerea în aplicare a CSR din 2019 și 2020 privind necesitatea de a îmbunătăți eficiența achizițiilor publice și calitatea și eficacitatea administrației publice. În plus, reforma pensiilor și reforma pensiilor speciale vor contribui la punerea în aplicare a CSR emise în 2019 cu privire la asigurarea sustenabilității sistemului public de pensii și a viabilității pe termen lung a fondurilor de pensii din Pilonul II, în timp ce reforma fiscală și reforma administrării sistemului de impozite și taxe vor contribui la punerea în aplicare a CSR din 2019 și 2020 privind asigurarea sustenabilității finanțelor publice și consolidarea respectării obligațiilor fiscale și a colectării impozitelor. Majoritatea măsurilor care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare ar trebui să contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a CSR din 2022 și 2023 privind aplicarea de politici fiscal-bugetare pentru a pune capăt situației de deficit public excesiv.

(36) Planul asigură menținerea nivelului global planificat al investițiilor publice finanțate la nivel național realizate în medie în perioada acoperită de planul de redresare și reziliență, astfel cum se prevede la articolul 14 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Tabelul 5: Investiții publice finanțate la nivel național în plan (% din PIB)

Nivelul mediu pe perioada acoperită de planul de redresare și reziliență (2021-2026)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Media pe întreaga durată a planului (2025-2028)
4,1	5,3	5,6	4,8	4,3	4,1	3,6	3,2	5,0

Sursa: Planul bugetar-structural pe termen mediu al României

(37) În cele din urmă, setul de angajamente în materie de reforme și investiții care stau la baza unei prelungiri poate fi considerat ca fiind corelat cu angajamentele din planul de redresare și reziliență și acordul de parteneriat convenit în temeiul cadrului financiar multianual, așa cum se prevede la articolul 14 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul (UE) 2024/1263. Mai exact, în conformitate cu cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263, se preconizează că fiecare angajament va funcționa în continuitate și complementaritate cu planul de redresare și reziliență sau cu acordul de parteneriat convenit cu România în cadrul politicii europene de coeziune și va răspunde CSR, precum și uneia sau mai multor priorități comune ale UE.

(38) În concluzie, se consideră că setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare îndeplinește, în ansamblu, criteriile prevăzute la articolul 14 din Regulamentul (UE) 2024/1263. Prin urmare, perioada de ajustare poate fi prelungită de la 4 la 7 ani, astfel cum se prevede în plan.

Alte intenții în materie de reforme și de investiții din plan care răspund principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale Uniunii

(39) Pe lângă setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare, planul descrie intențiile politice cu privire la alte investiții menite să răspundă unora dintre provocările identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice de țară, inclusiv cele din cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice, și să răspundă priorităților comune ale UE.

(40) În ceea ce privește prioritatea comună a unei tranziții verzi și digitale echitabile, inclusiv obiectivele climatice prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1119, planul include reforme și investiții menite să sprijine decarbonizarea marilor industrii (siderurgică și chimică), prin electrificarea proceselor de producție și trecerea la utilizarea hidrogenului produs din surse regenerabile de energie sau a combustibililor pe bază de hidrogen din surse regenerabile. Bugetul total al schemei este de 1 miliard EUR, plățile urmând să fie efectuate în perioada 2025-2031. Finanțarea acestei scheme urmează a se realiza prin vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră (certificate CO2). Planul include, de asemenea, un program de investiții pentru reabilitarea infrastructurii principale de irigații (2,3 miliarde EUR) și a infrastructurii de desecare-drenaj (34 de milioane EUR). Aceste măsuri vor contribui la punerea în aplicare a CSR emise în 2022 și 2023 legate de necesitatea de a reduce dependența de combustibilii fosili și de a accelera tranziția energetică, prin accelerarea implementării energiei din surse regenerabile și prin îmbunătățirea capacității rețelelor de așa manieră încât să permită integrarea pe piață a noilor capacități. Planul nu include o descriere a aspectelor legate de echitatea tranziției verzi și a celei digitale.

(41) În ceea ce privește prioritatea comună a rezilienței sociale și economice, inclusiv Pilonul european al drepturilor sociale, planul include o nouă schemă de ajutor de stat pentru realizarea de investiții menite să sprijine dezvoltarea regională, prin proiecte de investiții de mare anvergură orientate spre sectoare de activitate de vârf și care să sprijine diversificarea activităților economice în regiunile cel mai puțin favorizate. Bugetul total alocat este de 450 de milioane EUR. Planul include totodată o schemă de ajutor de stat pentru investițiile strategice, cu acordarea de facilități sub formă de grant, facilități fiscale și măsuri de simplificare administrativă (scurtarea de termene în obținerea avizelor necesare, atribuirea directă de terenuri pentru implementarea investițiilor din domeniul public sau privat deținut de stat/autorități publice locale, asigurarea infrastructurii de transport și a utilităților necesare exploatării investițiilor). Bugetul total al schemei este de 1 miliard EUR, plățile urmând să fie efectuate în perioada 2025-2031. Sectoarele care vor putea beneficia de această schemă sunt: industria alimentară, industria chimică, industria farmaceutică, industria metalurgică, industria de apărare, industria construcțiilor metalice, construcția utilajelor și instalațiilor, fabricarea mașinilor și echipamentelor, echipamentele electrice. Aceste măsuri vor contribui la punerea în aplicare a CSR din 2020 privind asigurarea de sprijin sub formă de lichidități pentru economie, în beneficiul întreprinderilor.

(42) Cu toate acestea, planul nu abordează alte CSR importante din domeniul rezilienței sociale și economice, inclusiv CSR din 2019 și 2020 privind sporirea acoperirii și a calității serviciilor sociale, extinderea măsurilor de protecție socială, finalizarea reformei venitului minim de incluziune, îmbunătățirea accesului la asistență medicală și a eficienței acesteia din punctul de vedere al costurilor (inclusiv favorizarea tratamentului ambulatoriu), consolidarea rezilienței sistemului de sănătate (inclusiv în ceea ce privește personalul medical și produsele medicale) și îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătate. CSR emise în 2019 și 2020 cu privire la necesitatea de a îmbunătăți funcționarea dialogului social și previzibilitatea procesului decizional, inclusiv printr-o implicare adecvată a partenerilor sociali, nu sunt pe deplin abordate, deși reforma salariului minim se îndreaptă în direcția cea bună. CSR din 2019 și 2020 privind îmbunătățirea calității și a caracterului incluziv al educației (în special pentru romi și alte grupuri defavorizate), îmbunătățirea competențelor, inclusiv a celor digitale (prin creșterea relevanței pe piața muncii a

educației și formării profesionale și a învățământului superior), consolidarea competențelor și a învățării digitale, precum și asigurarea accesului egal la educație nu sunt abordate. În plus, CSR din 2023 privind accelerarea eforturilor de politică ce vizează furnizarea și dobândirea competențelor necesare pentru tranziția verde nu este abordată. În ansamblu, investițiile enumerate în plan nu abordează în mod suficient CSR din domeniul ocupării forței de muncă, al competențelor și din domeniul social.

(43) În ceea ce privește prioritatea comună a securității energetice, planul menționează participarea României la inițiative transnaționale de realizare a infrastructurii de transport energetic ce vizează creșterea securității energetice a Europei, inclusiv Coridorul Sudic, Coridorul BRUA (Bulgaria-România-Ungaria-Austria) și Coridorul Transbalcanic.

(44) În ceea ce privește prioritatea comună de consolidare a capabilităților de apărare, planul menționează noi inițiative pentru crearea cadrului legal general care va reglementa acordarea de facilități pentru investiții cu un impact semnificativ în industria prelucrătoare. Una dintre aceste facilități este o schemă de ajutor de stat care vizează, printre altele, industria de apărare.

(45) Planul oferă unele informații cu privire la coerența și, după caz, complementaritatea cu fondurile politicii de coeziune și cu planul de redresare și reziliență al României și subliniază complementaritatea dintre fondurile naționale și cele europene, în special în ceea ce privește proiectele majore de infrastructură și de dezvoltare rurală, precum și faptul că succesul utilizării fondurilor europene depinde de gestionarea eficientă a acestora și a fondurilor alocate prin bugetul general consolidat al României.

(46) Planul oferă o imagine de ansamblu a nevoilor de investiții publice ale României legate de prioritățile comune ale UE. În ceea ce privește tranziția verde și digitală echitabilă, planul menționează schema de ajutor pentru decarbonizarea proceselor de producție industrială prin electrificarea proceselor de producție și trecerea la utilizarea hidrogenului produs din surse regenerabile de energie sau a combustibililor pe bază de hidrogen din surse regenerabile. În ceea ce privește reziliența socială și economică, inclusiv Pilonul european al drepturilor sociale, planul menționează în special necesitatea de a implementa un program de investiții pentru reabilitarea infrastructurii principale de irigații, schema de ajutor de stat pentru susținerea proiectelor de investiții din industria prelucrătoare și investiții care să asigure dezvoltarea regională, inclusiv proiecte de investiții de mare anvergură. În ceea ce privește consolidarea capabilităților de apărare, planul menționează necesitatea implementării schemei de ajutor de stat pentru investițiile strategice, cu acordarea de facilități sub formă de grant, facilități fiscale și alte forme de sprijin, care va sprijini, printre altele, și sectorul apărării.

Concluzia evaluării Comisiei

(47) În ansamblu, Comisia consideră că planul României îndeplinește cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263.

CONCLUZIE GENERALĂ

(48) În conformitate cu articolul 17 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Consiliul ar trebui să recomande României traiectoria cheltuielilor nete stabilită în plan și să aprobe setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare la 7 ani.

RECOMANDĂ României:

1. Să se asigure că creșterea cheltuielilor nete nu depășește valorile maxime stabilite în anexa I la prezenta recomandare.

2. Să pună în aplicare setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare bugetară la 7 ani, astfel cum se prevede în anexa II la prezenta recomandare, în termenele indicate.

În plus, Consiliul invită România să asigure realizarea altor reforme și investiții care răspund principalelor provocări identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice de țară, și care răspund priorităților comune ale Uniunii.

ANEXA I

Ratele maxime de creștere nominală a cheltuielilor nete (ratele de creștere anuale și cumulate, în termeni nominali)

România

Anii		2025	2026	2027	2028
Rate de creștere (%)	Anuală	5,1	4,9	4,7	4,3
	Cumulată (*)	20,2	26,0	31,9	37,6

(*) Ratele de creștere cumulate se calculează în raport cu anul de bază 2023.

ANEXA II

Setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare la 7 ani pentru România

	Obiective principale	Descrierea și calendarul principalilor pași[13]	Indicator(i) de monitorizare
Reforma pensiilor (Măsura existentă din PNRR: C8.R6.0.M214)	Obiectivul principal al reformei este de a asigura sustenabilitatea sistemului general de pensii. Reforma include următoarele elemente: o nouă formulă de calcul pentru pensii, o nouă regulă de indexare a pensiilor și un mecanism de prevenire a creșterilor ad-hoc ale pensiilor, mai puține posibilități de pensionare anticipată, stimulente pentru prelungirea vieții profesionale, majorarea automată a vârstei standard de pensionare în concordanță cu speranța de viață, egalizarea vârstei legale de pensionare pentru bărbați și femei la 65 de ani până în 2035.	Actul normativ de reformare a sistemului general de pensii a intrat în vigoare la 1 septembrie 2024.	Jalonul relevant din PNRR C8.R6.0.M214 atins în mod satisfăcător Punerea în aplicare a legii în conformitate cu planul.
Reforma pensiilor speciale (măsura existentă din PNRR: C8.R6.0.M215)	Noul cadru legislativ revizuiește pensiile speciale pentru a le alinia mai bine la principiul contributivității. Nu sunt create noi categorii de pensii speciale, iar categoriile existente sunt raționalizate. Pensiile speciale se calculează pe baza principiului contributivității, a vechimii în muncă și a ajustării procentului legat de venituri. Perioada minimă de cotizare este similară cu cea aplicată în fondul public de pensii. Nicio pensie specială nu poate depăși venitul obținut în cursul perioadei de cotizare.	Actul normativ de revizuire a pensiilor speciale pentru a le alinia la principiul contributivității a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2024.	Jalonul relevant din PNRR C8.R6.0.M215 atins în mod satisfăcător
Reforma salariului minim [Adăugare la jalonul C13.R5.0.M392 din PNRR]	Instituirea unui mecanism de stabilire a salariului minim bazat pe criterii obiective, care să susțină crearea de locuri de muncă și competitivitatea țării și care să presupună ajustarea salariului minim brut în funcție de rata inflației prognozate și cu rata de creștere a productivității. Dacă noul raport între salariul minim brut ajustat și salariul mediu brut prognozat pentru anul următor este sub pragul de 45 %, salariul minim brut suplimentar poate fi, de asemenea, ajustat cu un procent cuprins între 0 % și 50 % din rata de creștere a productivității prognozată, dar fără a depăși vreodată pragul de 50 %.	**Până în Q1 2025:** Intrarea în vigoare a actului care reglementează noul sistem de stabilire a salariului minim.	Intrarea în vigoare a actului normativ
Reforma salariilor din sectorul public [Adăugare la jalonul C14.R4.0.M420 din PNRR]	Asigurarea unei politici de salarizare echitabile și sustenabile prin revizuirea coeficienților de ierarhizare pentru fiecare familie ocupațională de funcții bugetare, prin reintroducerea unor grile de salarizare pentru funcționarii din administrația locală, prin revizuirea sistemului de acordare a sporurilor și plafonarea sumei sporurilor la 20 % din salariul de bază. Asigurarea sustenabilității fiscale a sistemului de remunerare a funcționarilor publici. În acest scop, reforma va intra în	**Atunci când deficitul bugetar este sub 5 % din PIB:** **Pasul 1:** Adoptarea și intrarea în vigoare a noului cadru legislativ privind salarizarea funcționarilor publici, asigurându-se că masa salarială din sectorul public rămâne, ca pondere din PIB, egală sau inferioară celei incluse în proiecțiile planului bugetar pe termen mediu.	Intrarea în vigoare a noului cadru legislativ, după ce deficitul bugetar a fost redus la sub 5 % din PIB. Reducerea masei salariale din sectorul

[13] Calendarul măsurilor din PNRR este orientativ și corespunde angajamentelor din decizia de punere în aplicare relevantă a Consiliului.

	vigoare numai după ce deficitul bugetar, în termeni ESA, va scădea sub 5 % din PIB (inclusiv dacă acest lucru presupune modificarea calendarului acestei reforme în cadrul PNRR). Noul sistem va fi pus în aplicare cu respectarea deplină a prevederilor Legii responsabilității fiscal-bugetare. Reforma se va asigura că masa salarială din sectorul public va rămâne încadrată în anvelopa bugetară prevăzută în planul bugetar-structural pe termen mediu.	**Pasul 2:** Respectarea riguroasă a previziunilor planului bugetar-structural pe termen mediu în ceea ce privește masa salarială din sectorul public ca pondere din PIB, pentru toți anii vizați de plan.	public, ca pondere din PIB, cu 1,5 puncte procentuale între 2024 și 2031, în conformitate cu previziunile planului bugetar pe termen mediu.
Reforma impozitării microîntreprinderilor [Adăugare la jalonul și ținta C8.R4.0.M206 din PNRR]	Reducerea treptată a domeniului de aplicare al regimului fiscal aplicabil microîntreprinderilor. Asigurare respectării depline a obiectivelor jalonului 206 din PNRR, inclusiv prin revizuirea pragului de eligibilitate pentru regim (și, eventual, prin alinierea acestuia cu pragul TVA pe termen mediu) și prin actualizarea cotei de impozitare pentru microîntreprinderi. În raport cu sistemul în vigoare în prezent, reforma generează venituri suplimentare de cel puțin 0,1 % din PIB în 2025 și ulterior.	**<u>Până în Q1 2025:</u>** Pregătirea și intrarea în vigoare, până la sfârșitul Q1 2025, a unei legi de modificare a regimului de impozitare a microîntreprinderilor, pentru a-l alinia la jalonul 206 din PNRR.	Intrarea în vigoare a unui act normativ de modificare a condițiilor de eligibilitate pentru regimul fiscal al microîntreprinderilor, pentru a-l alinia la jalonul 206 din PNRR și a genera venituri suplimentare de 0,1 % din PIB.
Revizuirea cadrului fiscal [Adăugare la jaloanele și țintele C8.R4.0.M207, C8.R4.0.M208, C8.I7.0.M237 din PNRR]	Punerea în aplicare a unei reforme fiscale care să contribuie la consolidarea fiscală și să promoveze stimulente economice mai bune. Impactul bugetar al reformei ar trebui să fie de cel puțin 1,1 % din PIB în 2025, net de impactul majorării plafonului neimpozabil pentru veniturile din pensii (0,2 % din PIB). Prin urmare, noile măsuri au un impact total de 1,3 % din PIB în 2025. Întrucât măsurile vor fi puse în aplicare până la sfârșitul Q1 2025, impactul permanent pe întregul an al noilor măsuri ar trebui să fie de 1,7 % din PIB. Operaționalizarea sistemului informatic de evaluare a proprietăților supuse impozitelor pe proprietate, cu următoarele caracteristici: • Interoperabilitatea bazelor de date care conțin informații cu privire la proprietățile deținute de diferite instituții. • Operaționalizarea unui departament dedicat în cadrul Ministerului Finanțelor. • Crearea unui Registru al Prețurilor de Vânzare cu privire la proprietățile rezidențiale, dezvoltarea unui model de evaluare în masă pentru proprietățile rezidențiale. • Realizarea unui mecanism de determinare a valorii impozabile a proprietăților imobiliare utilizând mecanismele de	**<u>Până în Q1 2025:</u>** **Pasul 1:** Elaborarea unui raport, pe baza raportului Băncii Mondiale privind impozitarea (elaborat în cadrul jalonului 205 din PNRR), prin care să se stabilească două scenarii pentru reforma fiscală, cu măsuri bine definite. Măsurile ar trebui să acopere toate domeniile impozitării și contribuțiilor sociale. **Pasul 2:** Adoptarea de către guvern a unui memorandum referitor la măsurile specifice fiscale care reies din raportul menționat anterior. Măsurile ar trebui să fie conforme cu jaloanele 207, 208 și 237 din PNRR și cu obiectivul 1 al reformei fiscale. **Pasul 3:** Guvernul organizează o dezbatere publică cu privire la modificările aduse Codului Fiscal. **Pasul 4:** Implementarea și intrarea în vigoare a măsurilor cel târziu la 1 aprilie 2025. **<u>Până în Q4 2025:</u>** **Pasul 5:** Astfel cum se menționează în jalonul 237 din PNRR, dezvoltarea unui sistem informatic pentru implementarea modelului automat de evaluare a proprietăților imobiliare supuse	Pasul 1: Raport elaborat de autorități Pasul 2: Adoptarea unui memorandum de către guvern, în conformitate cu principalele obiective ale reformei, Pasul 3: Dezbatere publică cu sectorul privat. Pasul 4: Intrarea în vigoare a măsurilor în conformitate cu obiectivul 1 al reformei. Pasul 5: Raport elaborat de autorități.

	evaluare a valorii de piață.	impozitării, care să susțină noua abordare de impozitare pe baza valorii de piață, operaționalizarea structurii de specialitate care va avea responsabilități în domeniul impozitului pe proprietate.	
Reforma administrării sistemului de impozite și taxe [Adăugare la jaloanele și țintele C8.I2.0.M225, C8.I2.0.M226, C8.I2.0 M226a, C8.I3.0 M227 din PNRR]	Principalul obiectiv este îmbunătățirea sistemului de impozite și taxe și generarea de venituri publice suplimentare în valoare de cel puțin 0,5 % din PIB în 2026. În special, reforma urmărește: Consolidarea capacității Unității Antifraudă din cadrul ANAF prin implementarea unui instrument de monitorizare în timp real a achizițiilor impozabile cu risc ridicat, asociate cu tranzacții intracomunitare, tranzite și tranzacții interne. Implementarea unor instrumente analitice și a unui modul antifraudă dedicat pentru abordarea și analizarea gap-ului de TVA. Creșterea capacității de detectare a neregulilor din diverse sisteme precum e-Invoice, SAF-T, e-AMEF, e-DU, e-TVA, DAC-7 și CESOP. Extinderea programului „Analiză predictivă” pentru a acoperi o gamă mai largă de contribuabili, în scopul creșterii eficienței inspecției fiscale pentru TVA și impozitul pe profit. Instituirea unui sistem de clasificare a contribuabililor pe categorii de risc și dezvoltarea unui instrument informatic pentru a gestiona și a analiza volume mari de date în vederea determinării categoriilor de risc ale contribuabililor. Modernizarea sistemelor de administrare a contribuabililor și asigurarea interoperabilității acestora cu sistemele altor instituții ale statului pentru a îmbunătăți gestionarea informațiilor fiscale și accesul în timp real la patrimoniu și la tranzacții. Reproiectarea sistemului informațional pentru a reduce întârzierile în efectuarea auditurilor și a inspecțiilor fiscale. Modificarea legislației privind insolvența pentru a asigura un control mai mare asupra companiilor care se declară în insolvență și pentru a reduce gap-ul de TVA. Implementarea unui mecanism de plată recurentă pentru a crește gradul de conformarea voluntară și introducerea unor mecanisme flexibile pentru vânzarea de bunuri mobile prin intermediul unor centre de vânzare cu amănuntul.	**<u>Până în Q1 2025 (Q4 2026 pentru APIC):</u>** **Pasul 1:** Implementarea unui mecanism de detectare timpurie a fraudelor TVA asociate cu achizițiile intracomunitare, tranzitele și tranzacțiile interne. **<u>Până în Q2 2025:</u>** **Pasul 2:** Implementarea unor module antifraudă pentru analiza și identificarea tranzacțiilor suspecte de frauda carusel (CARUSEL, INDFISC, TRANSPRISC, COMRISC ȘI RORISC). **<u>Până în Q2 2025:</u>** **Pasul 3:** Realizarea a 7 proiecte de digitalizare, inclusiv e-Invoice, SAF-T, e-AMEF, e-DU, e-TVA, DAC-7 și CESOP. **<u>Până în Q1 2025:</u>** **Pasul 4:** Consolidarea controlului asupra mecanismului de planificare fiscală pentru marii contribuabili și extinderea acestui mecanism la contribuabilii mijlocii, după implementarea APIC. **<u>Până în Q4 2025:</u>** **Pasul 5:** Integrarea și consolidarea bazelor de date interne; elaborarea unui nou sistem bazat pe conceptul de profilare 360 de grade a contribuabililor; asigurarea interoperabilității cu sistemele informaționale ale instituțiilor statului. **<u>Până în Q4 2026:</u>** **Pasul 6:** Implementarea unui mecanism modern de colectare, care oferă posibilitatea contribuabilului de a opta pentru plata recurenta a obligațiilor fiscale declarate.	Pașii 1-7: Rapoarte elaborate de autorități. Ponderea veniturilor în PIB ar trebui să înregistreze o creștere cu cel puțin 0,5 % din PIB în 2026 față de 2024, netă de impactul noilor măsuri care influențează bazele de impozitare și cotele de impozitare adoptate în 2025 și 2026. Acest aspect va fi evaluat în aprilie 2027 pe baza conturilor naționale.

	Înființarea unui departament de specialitate pentru asigurarea modelării analizelor de risc, operaționalizarea modulelor antifraudă, cuantificarea gap-ului de TVA și consolidarea capacității ANAF în combaterea evaziunii fiscale.	**Până în Q4 2025:** **Pasul 7:** Înființarea și operaționalizarea unei structuri de specialitate cu specialiști în IT, econometrie și analiză financiară pentru cuantificarea riscurilor și a gap-ului de impozite și taxe.	
Restructurarea sistemului cheltuielilor publice/Analize ale cheltuielilor [Adăugare la jaloanele planului de redresare și reziliență C3.R8.M202, C8.I5.0.M234, C13.R5.0.M392 și C14.R1.0.T403]	Crearea unei baze de date privind costurile medii ale achizițiilor și instituirea unui mecanism de control pentru a monitoriza și a aborda creșterile nejustificate ale cheltuielilor. Această bază de date servește, de asemenea, la centralizarea achizițiilor de bunuri și servicii specifice, la reducerea costurilor și la introducerea unor norme privind cheltuielile pentru instituțiile publice. Efectuarea anuală a unor revizuiri ale cheltuielilor publice, stabilind obiective obligatorii privind economiile și identificând măsurile de realizare a acestora, în conformitate cu calendarul strategiei de revizuire a cheltuielilor. Sporirea eficienței cheltuielilor publice pentru bunuri și servicii standardizate în cadrul administrației publice centrale. În sistemul de sănătate, implementarea achizițiilor centralizate de dispozitive medicale și consumabile pentru sistemul de urgență. Actualizarea și modernizarea sistemului informatic utilizat pentru dezvoltarea și gestionarea bugetului național în vederea unei mai bune gestionări a datelor bugetare, a unei transparențe bugetare sporite, a unei mai bune monitorizări și raportări. În plus, creșterea numărului de membri ai personalului specializat implicați în analizele cheltuielilor. Revizuirea cadrului juridic pentru a consolida responsabilitățile Ministerului de Finanțe și ale autorităților publice centrale și locale de a monitoriza punerea în aplicare a analizelor cheltuielilor.	**Până în T4-2025:** **Pasul 1:** Crearea unei baze de date și instituirea unui mecanism de control pentru creșterile care depășesc 20 % în comparație cu costurile medii ale instituțiilor publice. **În fiecare an vizat de plan (2025-2031):** **Pasul 2:** Efectuarea unor analize tematice anuale ale cheltuielilor și aplicarea concluziilor și recomandărilor în procesul de planificare bugetară, în conformitate cu calendarul anual stabilit. **Treptat, din T4-2024 până în T2-2030:** **Pasul 3:** Extinderea categoriilor de bunuri și servicii care vor fi achiziționate la nivel central, punând accentul pe sectoarele prioritare cu niveluri ridicate de cheltuieli. Creșterea ponderii procedurilor de achiziții publice atribuite de ONAC, în raport cu toate procedurile de achiziții publice atribuite de toate autoritățile contractante din România, cu o medie de 0,25 % pe an în următorii șapte ani. **Până în T4-2025:** **Pasul 4:** Operaționalizarea structurii specializate din cadrul Ministerului Finanțelor pentru monitorizarea sistemelor de cheltuieli publice utilizând indicatori de performanță și participarea la cursuri de formare specializate organizate cu sprijinul Băncii Mondiale. **Până în T4-2025:** **Pasul 5:** Stabilirea unui cadru juridic pentru punerea în aplicare a indicatorilor de performanță la nivelul autorităților publice centrale și locale.	Pasul 1: Raport elaborat de autorități Pasul 2: Publicarea a două analize ale cheltuielilor pe an cu privire la sectoare sau activități specifice. Revizuirile includ obiective obligatorii privind economiile. Pasul 3: Raportul autorităților, care demonstrează creșterea ponderii procedurilor de achiziții publice atribuite de ONAC. Pasul 4: Raportul autorităților Pasul 5: Intrarea în vigoare a actului normativ până în T4-2025.

Reforma finanțării întreprinderilor (măsură nouă)	Consolidarea capacității administrative a Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene de a aloca fonduri pentru sprijinirea IMM-urilor sub formă de capital privat, pentru a stimula dezvoltarea economică pe termen lung, pentru a atrage investitori și pentru a crea locuri de muncă.	**Până în T2-2026:** Reforma cadrului instituțional pentru alocarea fondurilor în vederea sprijinirii mediului de afaceri – Fondul de investiții în societăți necotate pentru sprijinirea IMM-urilor.	Intrarea în vigoare a legii de operaționalizare a fondului, împreună cu legislația specifică privind granturile, creditele fiscale și creditele de investiții pentru industria prelucrătoare.
Reforma sistemului de cheltuieli pentru întreprinderile de stat (măsură nouă)	Efectuarea de analize de diagnostic ale operatorilor economici care vizează: • Reducerea pierderilor și a plăților restante. • Actualizarea taxelor percepute pentru serviciile prestate și reducerea cheltuielilor operaționale, ceea ce duce la o scădere a subvențiilor/transferurilor de la bugetul de stat, la o creștere a profiturilor nete și la o creștere a veniturilor la bugetul de stat. • Identificarea activelor neproductive/nefuncționale, propunând măsuri pentru utilizarea și/sau cedarea acestora. • Introducerea unor norme privind cheltuielile, în special pentru categoriile de cheltuieli care nu sunt direct legate de procesul de producție sau de furnizarea serviciilor. Reforma ar trebui să respecte pe deplin principiul independenței întreprinderilor de stat și cerința ca acestea să urmărească profitabilitatea. Luate împreună, aceste măsuri ar trebui să conducă la transferuri/subvenții mai mici de la administrațiile centrale și locale către întreprinderile deținute de stat, care se ridică la 0,25 % din PIB pentru întreaga perioadă a planului.	**Până în T3-2025:** **Pasul 1:** Efectuarea unei analize de diagnostic a sistemului de cheltuieli operaționale, a sistemului de venituri și a mecanismelor de actualizare a taxelor, precum și a sistemului de subvenții pentru operatorii economici. **Până în T4-2025:** **Pasul 2:** Stabilirea cadrului de reglementare pentru a consolida sistemul de cheltuieli operaționale, pentru a îmbunătăți gestionarea activelor publice, pentru a introduce norme privind cheltuielile și pentru a reduce dependența de bugetul general al administrației publice până în T4 2025.	Pasul 1: Raportul autorităților. Pasul 2: Intrarea în vigoare a cadrului de reglementare. Reforma ar trebui să conducă la transferuri mai mici de la administrațiile centrale și locale către întreprinderile deținute de stat, care se ridică la 0,25 % din PIB pentru întreaga perioadă a planului (în raport cu nivelul din 2023).

Adoptată la Strasbourg,

Pentru Consiliu
Președintele